

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL
REPUBLICII MOLDOVA

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

Nr.

03/5193

18.05.14

La Nr 05/720

din

15.05.2017

**Ministerul Muncii,
Protecției Sociale și Familiei**

Examinînd proiectul Legii privind modificarea și completarea articolului 16 din Legea nr.289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, relevăm lipsa obiecțiilor de ordin juridic.

Viceministru

Nicolae EȘANU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO17/4147 din 23.05.2017

la proiectul de lege privind modificarea și completarea articolului 16 din Legea nr.289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție, aprobate prin Ordinul nr.179 din 17 noiembrie 2016 a directorului Centrului Național Anticorupție.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului și a categoriei propuse a actului promovat prin proiect

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, autor nemijlocit – Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, ceea ce corespunde art.102 din Constituție.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate”.*

Anunțul privind organizarea consultărilor publice, textul proiectului și nota informativă au fost plasate pe pagina web a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei: www.mmppsf.gov.md și pe portalul informativ: www.particip.gov.md, la data de 19 aprilie 2017, fiind respectat termenul de 10 zile

lucrătoare necesar pentru ca părțile interesate să-și exprime opiniile, comentariile și recomandările asupra proiectului.

Cu toate acestea, în compartimentul „Transparență decizională” autorul proiectului nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată omiterea unei etape esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor, statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Astfel, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile oficiale web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Analizând nota informativă, se stabilește că proiectul de lege a fost elaborat în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale nr.6 din 9 februarie 2017 în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a art.16 alin.(5) din Legea nr.289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Prin urmare, proiectul prevede abrogarea art.16 alin.(5) din Legea nr.289/2004 și completarea acestuia cu nou alineat (6) care să stipuleze expres faptul că soția care se află la întreținerea soțului asigurat, beneficiază de indemnizație de maternitate, dacă la data acordării concediului de maternitate nu este angajată în câmpul muncii și nu realizează venit asigurat, fapt care se confirmă prin carnetul de muncă și prin declarația pe propria răspundere că nu este persoană asigurată de riscul respectiv.

Astfel, eliminându-se tratamentul discriminatoriu între *soțiile care nu au participat la sistemul public de asigurări sociale*, dar sunt considerate a fi la întreținerea soțului salariat și beneficiază de indemnizația de maternitate calculată din mărimea salariului acestuia, și *soțiile care au lucrat parțial în ultimele 9 luni premergătoare concediului de maternitate*, au contribuit prin plăți la fondul asigurărilor sociale de stat, dar nu beneficiază de aceste garanții.

În acest sens, în nota informativă autorul susține că: *„Rațiunea stabilirii indemnizației de maternitate este acordarea acesteia pentru pierderea capacității de muncă, iar la momentul procedurii riscului asigurat ambele persoane – și cea care nu a contribuit la sistemul public de asigurări sociale, și cea care a contribuit parțial – și-au pierdut capacitatea de muncă și se află de fapt la întreținerea soțului salariat.”*

În urma expertizei efectuate se constată că prevederile proiectului servesc scopului declarat de către autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele soțiilor de a avea dreptul să beneficieze de indemnizația de maternitate din salariul soțului, în cazul în care acestea au activat parțial în câmpul muncii în ultimele 9 luni premergătoare concediului de maternitate. În acest sens, prevederile proiectului vin să

garanteze aplicarea clară, corectă și uniformă a dreptului la asistență și protecție socială, a obligației statului de a ocroti maternitatea, precum și asigurarea principiului egalității.

Prin urmare, interesele promovate corespund interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. **Suficiența argumentării din nota informativă.** Potrivit art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative: „*Concomitent cu elaborarea proiectului de act legislativ, grupul de lucru întocmește o notă informativă care include:*

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.”.*

Cu referire la datele prezentate în nota informativă anexată, menționăm că argumentele prezentate respectă rigorile stipulate la art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

I.5.2. **Argumentarea economico-financiară.** Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină „*d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”.*

La implementarea proiectului sunt necesare cheltuieli financiare, iar autorul urmează să completeze nota informativă în acest sens.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative „*textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]*
- e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]*
- g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;*
- h) se evită tautologiile juridice; [...].”.*

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților

publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări ce se referă la activitatea entităților publice, cum ar fi: Casa Națională de Asigurări Sociale, Inspekția financiară, Inspectoratul de Stat al Muncii și structurile lor teritoriale de a efectua verificări asupra corectitudinii stabilirii, calculării și plății indemnizațiilor de maternitate acordate soțiilor aflate la întreținerea soțului, asigurând un raport rezonabil de echitate și nediscriminare între toate categoriile beneficiare de indemnizație de maternitate.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului vin să asigure garanțiile de protecție socială instituite la art.16 și art.47 din Constituția Republicii Moldova, prin care statul este obligat să ocrotească sănătatea și bunăstarea cetățenilor, acordându-le asistență socială cu respectarea principiilor echității sociale și egalității.

Astfel, prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, în scopul executării Hotărârii Curții Constituționale nr.6 din 9 februarie 2017 prin care se declară neconstituțional art.16 alin.(5) din Legea nr.289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale. În acest context, proiectul vine să asigure ca toate soțiile care se află la întreținerea soților asigurați, vor beneficia de indemnizație de maternitate, dacă la data acordării concediului de maternitate nu sunt angajate în câmpul muncii și nu realizează venit asigurat.

În cadrul procesului de elaborare au fost asigurate, în mare parte, rigorile de transparență decizională. Nota informativă stabilește argumente valabile pentru promovarea proiectului. Interesele promovate sunt conforme interesului public.

23 mai 2017

Experți ai Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Dorina Galamaga, inspector Galamaga